

PODAWAĆ (654) *vb impf i [pf]*

impf [w znac. I.], [pf] [w znac. II.].

o oraz drugie a jasne; w *inf*: -daw- (36), -daw- (31); -daw- *LubPs*, *UstPraw*, *RejZwierz*, *RejAp*, *GórnDworz* (2), *RejZwierz* (3), *RejPosWstaw*, *PapPrPan*, *ReszPrz*, *ArtKanc*, *GostGosp* (2), *GrochKal*, *OrzJan*, *JanNkar*, *PowodPr*; -daw- *KromRozm I*, *KrowObr* (2), *Mącz*, *SienLek*, *WujJud* (3), *WujJudConf* (2), *ModrzBaz* (2), *Oczko*, *CzechEp*, *NiemObr* (3), *KochFr*, *LatHar* (2), *WujNT*, *SarnStat*, *GrabPospR*, *SkarKaz*; -daw- : -daw- *BibRadz* (1:1), *BielKron* (1:1), *RejPos* (12:2), *CzechRozm* (2:2), *SkarŻyw* (1:1); w pozostałych formach: -daj- [w tym 2 r. błędne znakowanie]; -daw- [w tym 7 r. błędne znakowanie]. ♦ *Formy tematów praes*: -daw- (238), -daj- (162); -daw- *BierEz*, *FalZioł*, *GlabGad* (3), *BierRozm*, *RejJóz*, *HistAl*, *KromRozm II* (4), *KromRozm III* (6), *Diar* (3), *LeszczRzecz*, *GrzegRóżn*, *SienLek*, *HistRzym*, *HistLan* (2), *KuczbKat* (2), *BielSpr* (3), *WujJud* (7), *WujJudConf* (5), *MycPrz* (3), *BiałKaz*, *StryjWjaz*, *ModrzBaz* (9), *NiemObr*, *ReszPrz* (3), *BielRozm* (2), *PapUp*, *ActReg* (3), *KochCz*, *GrabowSet* (2), *RybGęśli*, *SarnStat*, *KmitaSpit*, *PowodPr* (3), *CiekPotr*, *SzarcRyt*; -daj- *DiarDop*, *BielKom* (2), *GroicPorz* (2), *OrzList*, *RejFig*, *RejZwierz*, *GórnDworz* (2), *BiałKat* (2), *GrzegŚm* (2), *PapPrPan* (2), *SkarJedn*, *ZapKościer* (2), *KochEpit*, *PudlFr* (2), *GórnRozm*, *Calep* (7), *GostGospSieb*, *GrochKal*, *Phil* (2), *GórnTroas* (3), *OrzJan*, *WyprPl*, *LatHar* (9), *KołakCath*, *JanNkar*, *SarnStat* (5), *SkarKaz* (11), *VotSzl*, *SapEpit*; -daw- : -daj- *OpecŻyw* (1:1), *RejPs* (2:1), *KromRozm I* (1:1), *LubPs* (8:1), *KrowObr* (8:2), *RejWiz* (8:3), *Leop* (1:2), *BibRadz* (13:2), *OrzRozm* (1:1), *BielKron* (7:3), *Mącz* (6:7), *OrzQuin* (3:1), *RejAp* (8:2), *RejPos* (33:4), *BielSat* (2:1), *RejZwierz* (19:1), *RejPosRozpr* (1:3), *RejPosWstaw* (1:1), *BudBib* (2:1), *BudNT* (1:1), *CzechRozm* (1:4), *Oczko* (4:2), *KochPs* (1:2), *SkarŻyw* (1:16), *StryjKron* (2:1), *CzechEp* (3:4), *KochPhaen* (2:4), *BielSjem* (1:1), *KochPieś* (2:2), *ArtKanc* (1:1), *KochProp* (1:2), *KochFrag* (2:1), *WujNT* (10:9), *CzahTr* (1:4), *GostCast* (1:2).

inf podawać (80). ♦ *praes 1 sg* podaję (25) [w tym: -e (1)], podawam (19). ♦ *2 sg* podawasz (8), podajesz (6). ♦ *3 sg* podawā (101), podaje (72). ♦ *1 pl* podawamy (11), podajemy (4). ♦ *2 pl* podawacie (4). ♦ *3 pl* podawają (52), podają (24). ♦ *praet 1 sg m* podawałem (1). ♦ *2 sg m* podawałeś, -ś podawał (2). ♦ *3 sg m* podawał (59). *f* podawała (8). *n* podawało (2). ♦ *1 pl m pers* -smy podawali (1). ♦ *3 pl m pers* podawali (37). *subst* podawały (2). ♦ *fut 1 sg m* będę podawał (3). ♦ *2 sg m* będziesz podawał (1). *f* będziesz podawała (1). ♦ *3 sg m* będzie podawał *RejPos* (3), podawać będzie (2) *KochPs*, *PapUp*. *f* będzie podawać (1). ♦ *1 pl m pers* będziemy podawać (1). ♦ *3 pl m pers* będą podawać (2), będą podawali (1); będą podawać *RejPos*; będą podawać : będą podawali *KochPs* (1:1). ♦ *imp 2 sg* podawaj (11). ♦ *3 sg* niech, niechaj podawā (2), niech podaje (1). ♦ *2 pl* podawajcie (1). ♦ *con 2 sg m* byś podawał (2). ♦ *3 sg m* by podawał (7). *f* by podawała (2). *n* by podawało (1). ♦ *1 pl m pers* byśmy podawali (2) *NiemObr*, *SarnStat*, bychmy podawali (1) *RejPos*. ♦ *3 pl m pers* by podawali (8). *subst* podawałyby, by podawały (5). ♦ *impers praet* podawano (3) *Diar*, *LatHar*, *GostCast*, podawało się (1) *ActReg*. ♦ *part praes act* podawając (43), podając (31); -ąc (75), -ąc (1) *BielSat*.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

I. impf (651) :

1. *Przekazywać; tradere PolAnt*, *Modrz*, *Vulg*, *Cn*; *porrigere JanStat*, *Cn*; *dare PolAnt*; *tendere Cn* (187) : Ná pirwłym mieyleu pánne całowano/ Tákże do końcá podawác kazano *KochFr* 25.

podawać kogo, co (12): *GórnDworz* D2, O8v; *WujJudConf* 61, 164v; Przeto też [...]: y Miŝtrze przekłádáli/ ktorziby dobre náuki podawáli [*młodym ludziom*] *ModrzBaz* 128v; *ZapKości* 1587/68v [2 r.]; *KochFr* 112; *PowodPr* 65. Cf *podawać co od czego do czego*, *Zwrot*.

podawać co od czego do czego [= *skąd dokąd*] (1): Kędy Pan mieŝzka/ á imienie ma bliŝko ná drodze iedno od drugiego/ tedy ma liŝt podawać od imienia do drugiego imienia *Włodarz* álbo *Vrzędnik GostGosp* 14.

podawać czego komu (1): wŝzákże lię im [*cudzoziemcom*] na tym doŝyć zdáło/ iż ŝłow á mow zwyczáynych *Zydowŝkich*/ *Greckich*/ y *Lacińŝkich*/ mocy y właŝnoŝci tym podawáli/ kthorzy w ięzyku ŝwym przyrodzonym pierwŝe mieyŝce miedzy nimi trzymali *BibRadz* *5.

podawać komu, czemu (12): Náturá w káżdą rzecz wŝiaá ono ŝkryte ziórno ktore/ właŝnoŝć á moc tę/ ktorą od przodká ŝwego pirwŝzego ziórná wzięło/ podáie temu ziórnu/ ktore wypuŝcza s ŝiebie *GórnDworz* D2, O8v; *WujJudConf* 164v; *ZapKości* 1587/68v; *FRáŝki* tu niepowaŝné z ŝtátkiem lię zmiéŝzáły: Komuby drugié rzeczy więc nieŝmákowáły/ Wŝiáwŝzy ŝwą częŝć/ oŝtátek drugim niech podawa *KochFr* 113; *WujNT* 801 marg; *PowodPr* 65. Cf *podawać czego komu; komu ku czemu*, *Zwrot*.

podawać komu ku czemu (2): *WujJudConf* 61; ktore [*trzy włoki*] on podaię [*lege*: podaje] przeth prawem náŝim myeyskim panu auguŝtinowy ossowŝkiemu ku vziwaniu wiecznémy czaŝzy *ZapKości* 1587/68v.

Zwrot: »podawać [co] sobie przez ręce« = *przekazywać jeden drugiemu* [*szyk zmienny*] (2): Páńŝka iéŝt zwiérzchnoŝć: ten ma ŝwiátem wládać. [...] Y ták do kónćá/ póki ŝwiáta zŝtáwáć/ Będá to ŝobie przez ręce podáwáć. *KochPs* 32; *GórnRozm* F4.

a. *Náŝtěpcom* [*kogo, co*] (9) :

podawać komu, czemu (7): młodym Ludŝiem trzebá ná to zwyczáiu y ćwiczenia/ od ŝtárych męŝow ŝwiádomych *Spráwy Rycerŝkiey*/ bo ci zwyczáiem ŝwoim lepŝzą ŝmiáłoŝć y náukę młodym podawáią. *BielSpr* b3; *WujJudConf* 42v. Cf *podawać komu ku czemu*, »potomkom podawać«, »przez ręce podawać«.

podawać komu ku czemu (1): Powiádał ten Leoncyus/ iŝz on zapiŝz [!] [...] miedzy innymi ŝkárbý Biŝkupom go ku ŝtraŝy iednemu po drugim podáią. *SkarŝŻyw* 102.

Zwoty: »do wieczney pámięci podawać« (1): téŝ to/ nieŝmiertelną ŝlawę o nich/ do wieczney pámięci [...] ludzkiey podáiąć/ te kŝiáŝeczki przez P. Stániŝłáwá Iáćwięzyuŝzá Kołakowŝkiego nápiŝáną [!]/ wydrukowáć dáłem *KołakCathOkuń* A2.

»potomkom, synom podawać« (1:1): A dobrzy będá ná ŝiemi mieŝzkáli/ Y ŝwoię właŝnoŝć ŝynóm podawáli. *KochPs* 54; *SkarŝŻyw* A5v.

»przez ręce, z ręku w ręce [*komu*] podawać« (1:1): *Zydowie* nie iedno piŝáne proroctwá mieli/ ale téŝ y tákie/ ktore ná pámięć vmieli/ a iedni drugim ie (iáko przez ręce) podawáli. *BudNT* Hh4; Nie bylá to nigdy myŝł Páwłowá/ áby on iákie vŝtne trádycye/ ktoreby oprocz piŝmá ŝtárlŝym zborowym zlecone były/ á oniby ie drugim z ręku w ręce podáwáć mieli/ zálecać miáł. *NiemObr* 76.

Szereg: »podawać álbo trádowáć« (1): ták téŝ potomkowie ich nie mogli nic roznego álbo przeciwnego piŝmu ich Koŝciołowi podáwáć álbo trádowáć *WujJudConf* 42v.

Przen [*czemu*] (1) :

α. Publikować; publicare Cn (2) :

Zwroty: »in lucem podawać« (1): ofiaruję y dedykuję to niewydworne/ ále życzliwe y vprzeyme Votum fwoie/ [...] á to ie pod rozfádek W.M. mych Miło: Pánow/ *in lucem* podaię *VotSzl* A3.

»miedzy ludzie podawać« = *publicare Cn* (1): leć fcripta te nic niewádzá/ áby káždy wważał pocziwá pracę kto iá miedzy ludźie podawa *MycPrz* II B3.

»pod rozsádek [czyj] podawać« (1): *VotSzl* A3 *cf* »in lucem podawać«.

c. *Proponować; proponere, referre* *Modrz* [w tym: *co* (16), *czego* (5)] (27) : *BielKron* 185; *ModrzBaz* 92; *StryjKron* 567; Ku czemu drógá tobie/ królu/ tym łatwieýfza/ Im rzecz/ któręý podáiefz [tj. *unię Polski z Litwq*]/ íámá íeft wáźniéýfza *KochProp* 15.

podawać komu (11): *Diar* 40, 79; *DiarDop* 105; *Leop* 2.*Par* 32/3; Márkus Cycero [...] fłufzná rzecz podawał obiemá ftronómá *BielKron* 131; *RejZwierc* 101v; ktorego niezdało się concedowac dla Krola Szwedzkiego aby się go nie excludowało in pace acz się Litwie tego nie podawało *ActReg* 56, 104; *Górntroas* 5. *Cf* *podać komu od kogo; komu ku czemu*.

podawać komu od kogo (1): ale nam niejakich kondycyj, ktore sumnieniam ludzkim znośne nie były, od WKM podawano. *Diar* 86.

podawać komu ku czemu (1): ktorzi [posłowie] ácz niemáią mocy wotowác/ wózákże wiele rzeczy potrzebnych podawáią ku rozbierániu Senatorom. *ModrzBaz* 24.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z *zapowiednikiem: tego* (4); *aby, żeby* (2), *jeśliby* (1), *zaimek pytajny* (1), *zaimek względny* (1)] (5): wfledífy w rádę z Kxiążęty/ y mężmi co mocnieýfymy/ (podawał im tego áby záthkáli wierzchy fthudnic kthore były przed miáltem *Leop* 2.*Par* 32/3; *ActReg* 19, 104; [posłowie mieli traktaty] podawáiąc téż tákiéż z obu ftron/ coby w przednieýfzych Vniách moderowano [...] bydź miáło. *SarnStat* 1005; podáię tego ludzióm/ żeby Polfkim ięzykiem rzeczy té pífáli/ które íá/ ábo w Gréckim/ ábo w Lácińfkim ięzyku. *Górntroas* 5.

W charakterystycznych połączeniach: *koronę podawać, krolestwo, liczbę, rzecz* (2), *zдания; podawać Litwie, ludziom, marszałkowi, obiema stronoma, senatorom; podawać ku rozbieraniu*.

Zwrot: »kondycyje, conditiones, kondycyj podawać« (4:1:1): *Diar* 47, 48, 86; już czekać skromnie czasu tego, ktory nam k temu WKM obiecować raczysz, będziemy za tymi kondycyjami, ktore WKM NMP na tej karcie podajemy. *DiarDop* 105; *ActReg* 33, 109.

Przen (1) : Tę myśl wzić przydźie/ którác fczęścié twé podáie *Górntroas* 38.

α. *O licytacji, targowaniu się; liceri Mącz, Calep, Cn; contraliceri Calep, Cn; licere, licitari, licitationem facere, poscere Cn* (5) :

podawać na co (1): *Liceor Pretium offero* – Nazaczenienie podaię. *Calep* 602a.

Zwrot: »więcej podawać« = *plus liceri Mącz, Cn; augere pretium, licitationem vincere Cn* (4): *Licitatorem apponere*, Podkupniá któryby więcej podawał nárzadźić. *Mącz* 310a, 192c, d; *Contraliceor* – wiecey za rzecz podawacz w kupi niz drugy, podkupiam. *Calep* 254a.

d. *Wypowiadać się autorytatywnie; głosić, nauczać, ustanawiać, zalecać; communicare* *Modrz* (111) :

α. *W dziedzinie religijnej; tradere* *PolAnt, Modrz, Vulg; praestare* *PolAnt* (81) : *SarnUzn* B7v; *Vípráwiedliwienie grzeźnego* [...]: nie íeft gołe vderzenie w pierśi/ [...] iáko fobie herezye pochlebuią y fálfzywie podáią *SkarKaz* 347a.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (46): Co po dżiśdzyeń yego fludzy kácerzowye czynią: myáfto flowá bożego fwoye dumy y wymyflly oblédliwe ludzyom podawáyac. *KromRozm II* n4; *KrowObr* 44; *Leop* *A3v; *BibRadz* *3, Act 16/4; *RejAp* 196v; *RejPos* 175; *GrzegŚm* 7; *WujJud* 37v, 206; *CzechRozm* 253; *CzechEp* 145, 279; Niechayże fię tedy K.K. nie przechwala/ áby on iednoftáyne wyznánie/ powfzechnego kościoła podáwac miał *NiemObr* 142, 77; *WujNT* 462, 466; y Pan IEZVS ták trudne przypowieści podawał/ y wykład ich lámym vczniom przekládał *SkarKaz* 81b, 486a. Cf »ewanjelią podawać«, »naukę podawać«, »podawać przykazanie«, »podawać zakon«.

podawać co [= temat, treść wypowiedzi] (27): *KromRozm I* M2v; á táyemne obrzędy boże [...] nye poruffone záchowálz/ nikakye ich poſpolicýe proſtym álbo nye w práwyonym nyepodawáyac. *KromRozm II* i, y3; *OrzList* d2v; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* 11v, 16v; Tu flýfzyfz/ iż tu żadnych inſzych fpraw nie podawa nam Ewányeliſtá s. ku oſięgnienu żywotá wiecznego *RejPos* 121, 174v, 302v; *BiałKat* 41v; *KuczbKat* 120; *WujJud* 29v; á ieſli kiedy Pan Bog podáie nam przez fłowo ſwoie nieiákie pożytki zbáwienia náłzego/ ábyfmy ie odnieść mogli. *RejPosRozpr* [c4]v; *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib* b3; *SkarJedn* 360; *SkarŻyw* A4v; *CzechEp* 133; *NiemObr* 141; *LatHar* +5v, 433, 512; *WujNT* Act 16/4, s. 726; *SkarKaz* 38b, 82b.

podawać komu, czemu (54): *KromRozm II* g2v, i, n4, y3; *KrowObr* 44; *Leop* *A3v; *OrzList* d2v; *BibRadz* *3, Act 16/4; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* 16v, 196v; *RejPos* 121, 174v, 175, 302v; Czyli mnimaćie/ że Doktorowie y Concilia fny y wymyflly ſwoie w piſmie ſwoim ludziom [...] podawali *WujJud* 37v, 75, 206; *RejPosRozpr* [c4]v; Iáko y Páweł f. koſciołowi w Korincie nic podawać nie chciał/ iedno iáko od Pána wzyął. *RejPosWstaw* [143²]; *BudBib* b3; *CzechRozm* 189, 253 [2 r.]; *ModrzBaz* 128v; *SkarJedn* 360; *CzechEp* 20, 133, 209, 279; *NiemObr* 71, 77; *ReszPrz* 68; *LatHar* 433; A gdy chodźili po mieſćciech/ podawali im ku chowániu vftáwy/ ktore były poſtánowane od Apoſtołów *WujNT* Act 16/4, s. 462, 466 [2 r.], 1.Tim 1 arg. Cf *podawać komu do czego; komu od kogo*, »ewanjelią podawać«, »przyszłym czasom podawać«, »ſwiatu podawać«, »podawać ku wierzeniu«, »podawać zakon«.

podawać komu do czego (1): Tákże y ofoby ty ktore fię zá tákie niewidome y duchowne rzeczy imáią [...] y ludziom ie do pozyſkánia zbáwienia podáią/ wzgárdzone fą v ſwiátá *SkarKaz* 82b.

podawać komu od kogo (1): tedy tho do náuki náleży/ ktorą ten Prorok obiecány miał tákże ludziom od Bogá podawać *CzechRozm* 105v.

podawać ku czemu (9): *BibRadz* Act 16/4; *RejPos* 121; *WujJud* 206; Tákże Apoſtoł Páweł ſwięty przykłády y cnoty ich ná wierze budowáne wylicza/ y ku náſłádowniu podáie. *SkarŻyw* A4v; *WujNT* Act 16/4, s. 466. Cf »podawać ku rozsádkowi«, »podawać ku wierzeniu«.

podawać miedzy kogo (1): Ktorą [naukę apostołską] Duch ſwięty ná nich od Bogá wylany. Przez ich vftá podawał miedzy Chrzeſćiány. *KołąkSzczęſl* C.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: aby (1), iż (1)] (2): Yáko wyerzyły ine myáftá/ którym Páweł S. y Silás bez piſmá podawali/ áby ftrzegli vftaw onych *KromRozm II* g2v; *ReszPrz* 68.

W połączeniach szeregowych (2): Coż wy záfię rzeczenie nieſzczęfni dudowie/ kthorzy [...] co inſzego ſwiáthu przynoſicie/ podawacie/ y opowiedacie/ álbo ná piſmie wydawacie. *RejAp* 11v; *CzechRozm* 99v.

W porównaniu (1): [Ezajasz] podawał náuki iákoby nieiakego lekárftwá przewybornego/ gdzie w ludziach baczył iákie niedoftátki wedle potrzeby. *BibRadz* I 353v.

W charakterystycznych połączeniach: podawać artykuły wiary, dekrety (formę dekretu) (2), dумы, obietnicę, poselstwo, postanowienie, przypowieści, sąd, sny, ustawy (5), wykłady, wymysły, wyznania; podawać cerymonije, cnoty, kształt prawdy, obrzędy, pożytki zbawienia, przykłady, wiarę (pożytki wiary) (3); inszym podawać, Izraelczykom (ludowi izraelskiemu) (2), koncylijom, Kościołowi, ludziom (8), Mojżeszowi, narodom, niewprawionym, prostym, sobie, tłumom, Tymoteuszowi, uczniom, wiernym (4), Waszej Krolewskiej Miłości, zborom, żołnierzom; podawać ku chowaniu (4), ku naśladowaniu, ku osiągnięciu żywota wiecznego.

Zwroty: »ewangeliją, pismo [komu] podawać« [szyk zmienny] (2:1): *KrowObr* Bv; *WujJudConf* 88v; Bo gdyby był chciał/ on ftóry [zakon] w całości zachować/ y wam gi zalecić/ tedy by mu nie trzeba było podawać wam Ewanieliey. *CzechRozm* 82v.

»naukę, nauki (G) podawać« = *doctrinam tradere* *Modrz* [szyk zmienny] (19:1): *BibRadz* I 353v; *WujJud* 75; A Tymoteufzowi [Paweł Apostoł] naukę podáie około zachowania zdrowia iego. *CzechRozm* 189, 105v, 253; *ModrzBaz* 128v; Słuchaycie Rzymiánie iáko zdrową naukę ten człowiek podáie. *SkarŻyw* 147, 119; *CzechEp* 20, 30, 36, 209; *NiemObr* 23, 71, 115; *PudłFr* 17; *KołąkSzczęśł* C; *WujNT* 470, 1. *Tim* 1 arg; *SkarKaz* 240b.

»podawać przykazanie« (1): Y nie bes przyczyny/ Moyżefz podáiąc/ rofkazuiąc/ y wyliczáiąc ono dzieięćioro przykazanie [...] tego nigdy nie powiedział *CzechRozm* 99v.

»przyszłym czasom podawać« (1): Y nie wftydziłi fię drudzy/ pińaniem nabożnym/ y gruntownym/ takich rzeczy/ y przyśłym czałom podawać. *LatHar* 512.

»podawać ku rozsądkowi« (1): Podáie [Łukasz] ku rośłádkowi: káždy niech obfituie w fwoim wyrozumieniu dobrym/ pátrząc ná zgodę piłm iálnych. *GrzegŚm* 54.

»słownie podawać« (1): ponieważ tenże Duch ś. przez Apoštoły mowił/ kiedy słownie co podawali/ iáko y kiedy piáli *WujJud* 29v.

»światu podawać« (3): *KrowObr* Bv; *RejAp* 11v; Y ná tyż to ludzie przyśzło wiarę Chriśtyáńską ftánowiąc y światu podawać? *NiemObr* 141.

»podawać [komu] ku wierzeniu« [szyk zmienny] (2): *BiałKat* 41v; iáko bárzo ieft potrzebno [...] rozumieć to co nam o káżdey świętości z ofobná Kościół Powłzechny ku wierzeniu podawa *KuczbKat* 120.

»podawać [komu] zakon« [szyk zmienny] (4): [Prorok Jeremiasz rozkazał Żydom idącym na wygnanie wziąć ogień] Podawáiąc im zakon [Dans eis legem] áby nie zápomináli przykazania Páńského *BibRadz* 2. *Mach* 2/2; *RejPos* 179; *BudBib* 2. *Mach* 2/2; *CzechEp* 113.

Szeregi: »podawać i objawiać« (1): Iż Pan Bog zázwdy w kościele fwiętym wzbudzał ludzi godne/ vtzone/ y fwięte/ przes ktore ratzył piłmo fwięte wykłádác/ y fwiáthu wśzyftkiemu po[d]áwác y obiáwiać. *KrowObr* Bv.

»podawać a opowiadać« (2): słuchay pilnie tego Páná fwoiego/ coć s tey drugiey á wdzyęczney łodki fwoiey podawać á opowiedać raczy. *RejPos* 174v, 175. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»podawać abo postanawiać« (1): O moy miły Pietrze/ czemuż tu nie mowisz/ abyście tego byli pilni co wam będą podawać abo poştánawiać pothomkowie abo namiáftkowie moi *RejPos* 302v.

W przeni (1) :

Zwroty: »do oczu [czyich] podawać« (1): iefli się godzi drugim/ rzeczy/ ktore gorzey niżli łtrzały/ duże ludzkie obraźliwie przenikaia/ do oczu/ wízu/ y ręku ludzkich podawać? *LatHar* +5v.

»do ręku [czyich] podawać« (1): *LatHar* +5v *cf* »do oczu podawać«.

»do uszu [czyich] podawać« (1): *LatHar* +5v *cf* »do oczu podawać«.

Przeni [co] (2) : ktorzy [doktorowie kościelni] tak te słowá zgodnie wykładáia: Iż Chriftus był rowien Oycu [...] K temu/ y łámá rzecz ten wykład podáie *WujNT* 687.

podawać czemu (1): Ale co [Pan] łam wrádzi/ co łam poştánowi/ To wiek podawać będzie wiekowi. *KochPs* 45.

β. *W sprawach świeckich; porrigere JanStat, Cn; aggredi, communicare Modrz* (14) : Apollonius on/ choźe Mędrzec iáko połpołity człowiek mowi/ choźe też Filozoph/ iáko Pytágorykowie podáia/ wíłfedł do Perłkiey źemie *Leop* *B2.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (5): á my niethylko byłmy ile czuć mieli/ ále áni słuchać iedni drugich/ áni łcripta kthore podawaia przyimować chcemy *MycPrz* II B3v; *NiemObr* 160; *SarnStat* 1011; tedy tę Propoficia łpíławízy/ podawam wízyłtkim łtanom tey Nawy *PowodPr* 2. *Cf* »nauki podawać«.

podawać kogo, co [= temat, treść wypowiedzi] (7): że też [Aleksander Macedoński]/ ná Aryłtotełá Miłtrzá łwego ċiażył/ iż ono czym wízyłtkie inłze łudzi przechodzić chciał/ to on drugim wczá y píłzác podawał. *ModrzBaz* [16]v, 1 [2 r.]; Formę przyłłęgi Píłárzá Ziemłłkiego znajđiefz *Tit.* Píłarz, w kłłęgách 10. ktorá podáia y Píłárzowi Grodzkíemu. *SarnStat* 489; *GrabPospR* L2. *Cf* *podawać co z czego; komu kogo za kogo*.

podawać co z czego [= że coś jest skąd] (1): y taką odmiánę oni [filozofowie] w rzeczách widząc/ początek rzeczám z źemie podawali *Oczko* 5.

podawać komu (8): A tak łile ile mi Pan Bog rołádku z łálki łwey łwiętey wżyczyć raczył/ tedy podawam W.M. wízem łtanom Rycerłkim *MycPrz* II D2; *ModrzBaz* [16]v; *SarnStat* 489; *PowodPr* 2. *Cf* *podawać komu kogo za kogo, Zwroty*.

podawać komu kogo za kogo (1): ten Czech z Lechem brátem/ którę nam y Czechom iuż zá napewnieyłze przodki Kroynikarze náłzy podawaia/ ċiągną zá łobą iefcze nieco wátpliwołłci *KochCz* A4.

podawać miedzy kogo (2): KTorzi się onych rzeczy miedzy łudzi podawać wáżą o ktorych iuż drudzy píłáli [*Qui res ab aliis tractatas scribere ipsi aggrediuntur*]/ dwoiákim obyczáiem z onemi łwemi łpíłámi popíłác się prácuią *ModrzBaz* 1, 1.

Zwroty: »nauki [komu] podawać« (1): ábyłmy tym/ którę ku ċielełnéy potrzebie podéymuiemy/ y zbáwiennę téż náuki im/ ile z nas może byđż/ podawali [*ministeria porrigamus JanStat* 743] *SarnStat* 986.

»łwiátu [ku czemu] podawać« (1): Spíłowáli też oni Cefárzowie Pogánłcy rozmaíte práwá/ ktore łwiátu ku chowánui/ y przełtrzegánui podawali *NiemObr* 160.

»podawać [komu] ku wiadomości« (1): przeto My [...] to wŹyŹtko [...] ku wiadomości wŹzem którym to naleŹy podáiemy. *SarnStat* 1011.

γ. O tekstach: zawierać treść; praestare PolAnt (16) :

podawać czego [= treść wypowiedzi] (1): *LatHar* 665 *cf Szereg*.

podawać co [= rodzaj wypowiedzi] (4): Aniby pilnowáli baśni/ á rodzáiowych wywodow nie ográniczoných. Ktore gadki rádŹzey podáią/ niŹ zbudowanie BoŹe w wierze. *BudNT* 1.*Tim* 1/4. *Cf* »podawać naukę«.

podawać co [= temat, treść wypowiedzi] (12): *KromRozm II* r2v; *KromRozm III* B8; *LubPs* 12v *marg*, Y6 *marg*; *KuczbKat* 30; *KochPs* 45; Bo teŹ nigdŹiey ták rzeczy tey piŹmo ś. nie podáie. *CzechEp* 349; *LatHar* 262; áby miał [przekład] ánnotácy/ ktoreby wykłády mieyŹc trudnieyŹszych [...] pokázowály/ y prawdŹiwe ich rozumienie z piŹmá y z Doktorow Kátholickich podawály *WujNT przedm* 2, s. 200, 217. *Cf Ze zdaniem dopełnieniowym*.

podawać komu, czemu (8): A tá Ewányelia práwe wŹywánye fwyátóŹci wŹlobye zámyka/ y koŹcyóŹowi podawa. *KromRozm III* B8; *WujJud* 158. *Cf podawać komu ku czemu, Zwroty*.

podawać komu ku czemu (2): Co nam iáŹnie ten PŹalm podawa ku wiedzniu. *LubPs* 12v *marg*; *KuczbKat* 30.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Tegoć nam áni wŹtáwá ani zwyczaj niepodawa/ áby (Dyakoni) [...] CiáŹo PáŹńkie podáwáć mieli. *WujJud* 158.

Zwrot: »podawać [komu] naukę« [szyk zmienny] (3): *LubPs* Z4v *marg*; ToŹ ŹŹowo BoŹe podáie nam náukę/ ktorymbyŹmy obyczáiem Źywotá wieczné⁸⁰ doŹtápić mogli *RejPosRozpr* [c4]; *LatHar* 381.

Szereg: »przekłádać i podawać« (1): wezmi przed fię punkt ktory/ to ieŹt czáŹtkę hiŹtoryey/ [...] y okoŹo oney pámięć y rozum zábow: rozbieráiąc z pilnoŹciá/ co w Źobie ma/ częgo [...] z Źtrony innych tákich náuk przekłáda y podáie. *LatHar* 665.

W przeni (1) :

Zwrot: »do uszu [komu] podawać« (1): Co nam do wŹzu ten PŹalm potrzebne⁸⁰ podawa. *LubPs* Y6 *marg*.

2. *Dawać, udzielać, zawierać; porrigere PolAnt, Modrz, Calep, Vulg, Cn; propinare Mącz, Cn; offerre Calep, Vulg; ministrare Calep, Cn; dare, mittere PolAnt; porricere, suggerere Mącz; exhibere, subministrare, suppeditare, ultro dare Calep; praeberetensa manu dare, protendere Cn [w tym: co (182), kogo (8)] (206) :* Porricio, Podawam, Porzucam/ teŹ ofiáruię czinię ofiári. *Mącz* 162d; *WujJud* 124; ApoŹtoŹowie PáŹá KryŹtuŹowi nawiernieyŹy Źludzy/ á nacŹynie wybráne BoŹe/ nie podawáli Duchá Źwiętego *RejPosRozpr* b4; *ReszHoz* 116; Offero Exhibeo, ultro do. – Podaie. *Calep* [726]a, [1018]b.

podawać komu, czemu (33): dla vchronyenya roŹtyrkow káplani obawŹŹy yednego myędzy Źobá/ wŹládzá mu náđ Źobá podawáli. *KromRozm III* H8, K4, K7v; *LubPs* H2v, R4, R6 *marg*; *RejZwierz* A2v; *BibRadz* I 12b *marg*; *OrzRozm* Ov; *RejPos* 123, 164v [2 r.]; Do wćiwego á bácznego Polaká od tegoŹ co mu ty kŹięgi podawa krotkie á przyiácielŹkie nápomnienie. *RejZwierz* 267, 206v; *WujJud* 85v, 162; *BudNT* d; *SkarŹyw* A4, 501; *PudŹFr* 60; *OrzJan* 115; *WyprPl* B3v; dla tego iŹ poŹtánowiŹ dŹień w ktory ma Źáđzić Źwiát w ŹpráwiedŹliwoŹci/ przez męŹá ktorego náznaczyŹ/ wiáre podáiąc wŹzytkim

[*fidem praebens omnibus*] *WujNT* Act 17/31; *JanNKar* A4v; *SarnStat* *8. *Cf* podawać komu do czego; komu ku czemu, *Zwroty*.

podawać komu do czego [= w jakim celu] (1): o czym [*o cieplicach*] że wzmiankę tylko [...] opisał Gálen/ wymawiaią go drudzy/ że to miał za rzecz prostą/ a takiemi łye bawić niechciał/ co ie Empirici/ to ielt Medycy [...] ludziem dożywiania podawać zwykli. *Oczko* 10.

podawać komu ku czemu (2): iż thu Pan temu kochaniu łwemu/ [...] rozna światłość ku pociesze iemu/ podawać raczy *RejPos* 337; *ReszPrz* 46.

podawać do czego [= gdzie] (2): Włzakoż nie przeto podaię do niey ty Kłięgi/ aby łię ich wietłzy poczet a liczbá w Bibliotece W.K.M. przyczyniła *BibRadz* *2v; *RejPos* A3.

podawać w co (1): Potym s tych przyczyn [...] przyłzedł w nienawiść káplanom żydowłkim/ zwálzcza gdy ciało łwoie w pokarm/ a krew w picie łwięte podawał *BielKron* 138v.

podawać gdzie (1): Bo dom/ dzyeci/ a żoná/ nie nátkáne piekło [...]. Bo chocia y s łiebie drąc tám włzytko podaię/ Przedłię włzytkiego máło zówždy niedołtaie. *RejWiz* 57.

W charakterystycznych połączeniach: chleb podawać, ciało (2), *corkę, dobrodziejstwa, Ducha Świętego* (2), *dział w krolestwie, krew, księgi* (3), *majętności memoryjał, moc, napisanie, obiecado, panowanie, pokarm, pokój, prawdę, rzecz* (2), *światłość, łwiętołci, wiarę, wino, władzę* (2), *żywoty łwiętych; kapłanom podawać, Kołciolowi, krolowi, ludziom (człowiekowi)* (3), *ministrowi, narodowi, ojczyźnie, panom, wszystkim, Żydom; ku chwaleniu podawać, ku pociesze*.

Zwroty: »dobrowolnie [komu] podawać« (1): Pewnie by ten Tyránnus łłupim Krolá náłzego názwáł/ gdy by łłyłzał że my Krolowi máiętnołci łwe dobrowolnie podaiemy/ a Krol ich od nas brác niechce. *OrzRozm* Ov.

»podawać [komu] przed oczy« (1): A tak to malé nápiłanie [...] podawamci przed oczy twoie moy miły łłáchetny Polaku *RejZwierc* A3v.

»podawać [komu] w rozsádek« (1): Podawamci iáko krzełciáńłkiemu brátu tę pracá łwoię w rozłádek twoy *LubPs* A5v.

»za własność [komu] podawać« (1): wto imienie álbo dźiedzictwo łiebie wwięzuię/ y w ręce za własność thobie podaię *GroicPorz* l3.

»podawać za żonę [komu], w małżeństwo« [*szyk zmienny*] (1:1): a łáiemnie Corkę Hufłankáłłanowę łtárłzá [...] iednemu ktoremukolwiek z Synow Cázmierzowych za żonę podawał *StryjKron* 652; bo nie łłrzy łprzełwiáć łye temu/ Kłórému łię łam oyłiec podaię w małżeństwo. *KochEpitCat* 111.

Szeregi: »podawać i przynosić« (1): rozmiłuięł łię [W.K.M.] y thego ięzyká łwego przyrodzonego [...] y piłmá przezeń wczynionego. A gdy tho łudzye obaczáć będą/ pilnie łię o tho łtáráć będą/ iżby thego wiecey do oyczyzny łwey [...] podawać y przynoić mogli *RejPos* A3.

»podawać i przywłaszczáć« (1): Widziłz iż tu władzá wčzenya zakonu bożego [...] káplanom/ a nyekomu inemu podawa y przywłáłczá. *KromRozm* III K4.

W przen (4) : *LubPs* H2v; ktory [*Chrystus*] rzecz duchowná łercu wiernemu podawa/ ktorá Doktorowie łáłką álbo łkutkiem Sákrámentu zowá. *WujJud* 162.

Zwrot: »w ręce [koniu], do rąk [czyich] podawać« (1:1): *GroicPorz* 13; Co dziś takowymże kształtem
fam Pan Bog pobudziwłzy ktemu moje łtáranie/ do rąk W.K.M. to prawo łwoie podawać raczy.
BibRadz *2v.

Przen (20) : Kryłtus Syn Boży powieda/ Iż dobry tżłowiek z dobrego łkárbu łercá łwego/ podawá
dobre rzetzy *KrowObr* 66, 66.

podawać czego komu (1): trwála bitwá zobu łtron dłuęo podawáiąc łzczęłcia y tey y owey łtronie
BielKron 124.

podawać komu, czemu (16): A [fortuna] podawać tak rzecz łlodką Być była rodzoną ciotką *RejJóz*
E7v; *BielKron* 210; *SienLek* 3; *Górndworz* Ff6; *RejPos* 58v, 60v; *RejPosRozpr* c; *ArtKanc* S8; Małz
błogołławić teraz moiey drodze: Aby m fortunnie płynął aż w te kráie/ Ktore mi Bog moy/ y łzczęłcie
podáie *GrochKal* 6; z pułnocnych kráiów przywłięli pomocy: Y ztámtąd zkąd zorzá nam biały dzień
podáie *Górntroas* 8; *LatHar* 663. Cf *podawać czego komu*; *Zwroty*.

podawać ku czemu (1): Bo Duch łwięty w doktorách Kołcielnych mowácy/ bogáty iełt gołpodarz/
ktory z łkárbu łwego/ nowe y łtáre rzeczy/ ku poćiełze wiernych Bożych/ podáie. *SkarŻyw* 538.

W porównaniu (1): które [prawo] mi to vpewnienie przymierza tákięo/ y wiáry/ iákoby zá łidło
iákie ná krzełciány podáie *OrzJan* 115.

W charakterystycznych połączeniach: *podawać bogactwa, Ducha, dzień, grona* [czego] (2), *niemało*
łwiata, rzecz (5), *szczęłcia* (G), *urodzaj, wiele pożytkow, wilkołci, zbroje, zwycięłstwo; podawać*
członkom, ludziom, Panu, rozumowi, stronie.

Zwroty: »do ręku [komu] podawać« (1): Iełt w kóniec gór Rákułkich mieyłce [...] które [...] zboża
róznęo bárzo dobry á nieomyłny vrodzay do ręku łudzióm podáie *Oczko* 9v.

»podawać [komu] z siebie, od siebie« [szyk zmienny] (1:1): A łnadźby y łámy ty owiećki [...] podawályłby
wiele pożytkow od łiebie/ gdyby cie poznály być prawdziwym páłterzem łwoim *RejPos*
189, 222.

»podawać łwiátu« (1): On wálz piełzczogłółny Iádam/ z támtęo wárltatu [od *Kochanowskiego*]
Dołtáiąc łwieżey roboty/ podawał iá łwiátu. *KlonŻal* A2.

Szereg: »podawać i przynosić« (1): Bo iáko w rzeczách potocznych/ mądry á dłuęi rozmyłł/ nie
máło łwiátá podáie y przynołi temu/ ktory cokolwiek przed łię bierze: ták y w duchownych toż
włáłnie bywa. *LatHar* 663.

a. Dedykować (3) :

podawać komu (2): Przyimilz tedy W.Kr.M. [...] tę málą pracą náłzę/ [...] ktorą W.K.M. y inłzym
włzem łtanom y poddány W.K.M. podawamy *WujJud* B3; *WujJudConf* 15.

Szereg: »ofiarowác i podawać« (1): Tę tedy Confelłsiá álbo wyznánie wiáry y náuki Krzełciányłkiey
W. K. M. Pánu náłzemu Miłółciwemu ofiáruiemy y podawamy *WujJudConf* 15.

W przen (1) :

Zwrot: »podawać do rąk [czyich]« (1): Podáie mówię do rąk W.K.M. ten Státut nowéy ediciiey
SarnStat *3v.

b. Dostarczac, wytwarzac (7) : [jedło] Wilgotne á zázyębłe tho flegmę podawa/ Záłię melánkolią
kliowáte dawa. *RejWiz* 117v; *Oczko* 7, 8; *SapEpit* B4.

podawać czemu (3): gdy ony żyły od zbytnich wilkołci nadęte: pukaiã fie/ á tak płodowi żywności podawać nie mogą. *FalZioł* V 29v; *GlabGad* E2v; Cedron i ine drzewá rozkwitaiã fie dla wilgotności oney którą iem ziemiá podawa *RejPs* [152]v.

c. Podsuwać blisko, tak aby mogło wejść w kontakt, było w zasięgu odbiorcy, wręczać; też: dawać do jedzenia lub picia; administrare, praeparare servire *Calep* (132) : *OpecŻyw* 19v, 38v; Potymże ony pierwŹe rzeczy podaway/ ktore czyniã ku płodu wyrzuczeniu. *FalZioł* V 33; *RejFig* Aav; Tedy tá̃mże IeremiałŹ ŹciągnáwŹy rękę práwá/ podał IudałŹowi miecz złoty/ á podawáiãc tá̃k mowił. *BibRadz* 2.*Mach* 15/15; Stego obyczáiã LitewŹkie kłiełtwo zá herb Pogoniey vŹywa/ to iełt ręká zbroyná goły miecz podawa. *BielKron* 403v, 331; *Mącz* 145b, 326c [2 r.]; *SienLek* 92v; *RejPos* 88; PoniewáłŹ Pan Chriłtus/ Zbáwiłciel náłŹ to co pod ołobá chlebá podawał/ cíálem Źwoim prawdŹiwie być powiedŹiał *WujJud* 174; Ministro, Servio, porrigo, praeparo, administro. – SłuŹe, podaię. *Calep* 663a.

podawać czego komu (2): *BierEz* Nv; Potym oná páni ná káŹdy dzieñ podawałá mu iedno chlebá y wody *HistRzym* 107v.

podawać komu, czemu (64): *BierEz* G2, I4; A gdy paⁿna ElŹbiecie podáwala dziŹecie/ ku pannie dziŹecie oczy obratŹalo *OpecŻyw* 12, 168; *HistJóz* A4v; *GlabGad* G; *RejJóz* K; Vítá yedŹá/ yęŹyk mowi/ nogi chodŹá/ ręce robyá/ bronyá/ y podawáyã nye tylko łoby/ ále y włłem inym członkom *KromRozm* III F7; *MurzNT Luc* 24/30; *KrowObr* 100, 136v, 150, 207v, 239v; *RejWiz* 27; A dziŹciátko Charitas/ miedzy nimi łtało/ Kwiatki im z gáłáfkámi/ piękne podawáło. *RejZwierz* 113v, 113v; *BibRadz* Mar 7/27; *OrzRozm* N4; á potym iágoty dołtałe były/ ktorem wyćiłkał w kubek krolewŹki á podawálem krolowi. *BielKron* 16v, 96v, 126v, 329, 329v, 342, 403v; *GrzegRóżn* I3; *OrzQuin* T3v, T4; *RejAp* 132, 142; *GórnDworz* Hhv; Abo onby łobie kazał podáć łzáthę ábo co lekkiego/ á thybył dŹwigáiãc iáki cięłŹki kámięñ/ y podawał iemu. *RejPos* [219], 88 [4 r.], 102v, 111v; *RejZwierz* 235v; *WujJud* 174v; *SkarŻyw* 74, 300, 384; *MWilKHist* Kv; *StryjKron* 667; inłŹic KochmiłtrŹ teras wam bedzie potrawi podawac *PaprUp* Kv; W przypołudnie trawy łiec w ogrodŹiech/ w łádŹiech/ á bydłu podawáć. *GostGosp* 116; *LatHar* +4v, 309, 717, 725; *KołakCath* C5; *WujNT Luc* 23/36, 24/30, s. 603; *KmitaSpit* C6; *SkarKazSej* 668a. Cf *podawać czego komu; komu na co*, »z ręki swej podawać«.

podawać komu na co (1): Kłięgi Interym [...]/ ktore Bucerowi vkaŹano nieiãk przepolerowáne/ gdy ie łobie podawáli ná ogládãnie *BielKron* 232v.

podawać miedzy kogo (1): iŹ Pan [...] kazał przyniełć ono łiedmioro chlebá/ á błogółáwiãc Bogá Oycá niebiełskiego/ rozłámuiãc/ kazał podawáć miedzy ony tłúłŹcŹe. *RejPos* 184v.

cum inf [w tym: jełć, (i) pić (5)] (6): ktory [krŹyŹ] Pan Bog wiernym łwoim zwolennikom całowáć podawa. *KrowObr* 239v; *BielKron* 342; *BielSat* [I4]; Y kazał mu tá̃k Sęđzia przez trzy dni ná onych ołtrych gođđiách wiłieć/ á nic niepodawáć/ áni iełć/ áni pić. *SkarŻyw* 532; *BielSjem* 14; Nie rzekł [kielich] z ktorego pić ludziom podawamy/ ále ktory błogółáwimy *WujNT* 603.

W charakterystycznych połączeniach: bełty podawać, cegłę, chleb ((kęs, trochę) chleba) (18), ciało, dziecię (Jezusa) (2), głowy apostolskie, kamień, karmie, kielich (3), kołci apostolskie, księgi, kubek (2), kusz, kwiatki, miecz (2), nektar, ocet (2), picie (4), pierłcięñ (pierłcionek) (3), potrawy, ryby, rzeczy, snop, łwiłtołci, trawy, wapno, wianki, wino (2), wodę ((trochę) wody) (4), Źołć; anjółom podawać,

apostołom (3), bydłu, gościem, hetmanowi, jeden drugiemu, kapłanom, każdemu (3), królowi (5), ludziom (2), pragnącemu, sobie (2), szczeniętom, zwolennikom; całować podawać, jeść (3), pić (3).

Przysłowie: że iako ono zdawną pośpolicie mowiono/ w iedneyçi ręce chleb podaią/ drugą kámieniem się ná cię zámierzaią LatHar +4v.

Zwroty: »podawać piersi« [w tym: komu (1)] = educere mammam PolAnt [szyk zmienny] (2): pierfi panieńskie iemu podawala/ grzala/ toliła iako nálepiey vmiała. OpecŻyw 15v; BudBib Thren 4/3.

»z ręki swej, rękami swemi [komu] podawać« [szyk zmienny] (2:1): iż między świniámi nie mógł się náiać [syn marnotrawny] plugáwego młotá/ które im łam nośił á podawał rękámi łwemi. RejPos Ooo2v; SkarŻyw 599; Przed Oycem łwym niebiełkim/ ná twarz łwą vpádał/ A Oyćiec mu z ręki łwéy ón kielich podawał SiebRozmyśl H2.

»podawać do ręki [czyjej], w ręce [czyje]« = dare in manum PolAnt (1:1): BudBib Gen 40/21; tedy weźmie Arcybiskup Miecz/ á dobywłszy go podawa w ręce Królewskie StryjWjaz D4v.

Przen (25) : GrzegRóżn H2; Obiecuią mowi ś. Cypryan lekářtwa/ ále iády podawaią ReszPrz 110.

podawać czego komu (2): KrowObr 51; Mnie świętobliwe pánie w kubku złotym wody Káftályfkiey podaią GosłCast 10.

*podawać komu (21): KrowObr 52 [2 r.]; BibRadz *3v; Nie dáyże się wwodzić temu márnemu łwiátu áćzi będzie podawał do czáfu kęs tych łmácznych przyłmákw łwoich RejPos 67; Przecz im nie podawałz kwiatkow ábo zyólek onych wdzyęcznych łłow/náuk/ á połtánowienia Pána twoiego? RejPos 346, 185, [219] [2 r.]; duch duży duchowny pokarm duchownie podawa. RejPosWiecz³ [97]v; KuczbKat 5; Mnieć grzech ielczce w mléku mátká podawałá. KochPs 76; SkarŻyw 357; GosłCast 39. Cf podawać czego komu; komu ku czemu, Zwroty.*

podawać komu ku czemu (1): Owłsem ku pokármu memu żółć mi podawali LubPs Q.

W charakterystycznych połączeniach: chleby podawać, cukru, cyrografy, dary, grzech, jad (2), kamień (kamieni) (2), kęs przysmakow, kwiatki nauk, miecz (4), ogień (2), pokarm (nauki a. duchowny) (2), powroz (2), syna, truci(z)nę (3), wapna (G), wody, żółć; duszy podawać, innym, każdemu, ludziom (2), mężobojcom, Panu, rodzicom.

Zwroty: [»kija [komu nu kogo] podawać« = podsuwać argumenty: wy łami kija nam podaięcie na te fałeczne Proroki/ Piłma, na nie piłane, przywodząc. HerbOdpow cc7v.]

»do ręku, w ręce podawać« [w tym: komu (4), czyich (1)] [szyk zmienny] (4:2): RejPos 263; á wždy takie [krnqbrne dzieci] gárdłem kárać thu Pan Bog rofkázuie/ á práwie iákoby rodzicom w ręce miecz podaię RejPosWstaw [41²]v; gdy łami łobie folguiąc/ [...] winnikow [tj. listków figowych] łobie z Adámem y Ewą łzukaią innym ie záleciáią/ y do ręką [!] podawaią. CzechRozm 1v; nic nas nieruła krew ludzi niesłufznie pobitych/ która [...] prośi pomłty/ y ná mężoboyce/ y ná te/ ktorzi te^{go} práwá bronią/ które podawa miecz mężoboycam zá pieniądze wręce [pro pecunia porrigentem]. ModrzBaz 81; CzechEp 16, 25.

»podawać [komu] z ręki swojej« (1): ciłńmy się do tych prawdziwych kfiázek Pána łwego/ kthore on nam podawa z ręki łwoiey RejAp 89.

α. O Komunii Św. (21) : KromRozm III L; Przyczyny dla ktorych pod iedną ofobą Sákrame^{nt} podawaią WujJud 179 marg, 160, Nn2; SkarŻyw 320.

podawać komu, czemu (6): *KromRozm I* G3v; *RejAp* 16v; Thák też ná Páńfkíey wieczerzy/ łługá kofciołá s. podawa ciálu widomy pokarm y napoy/ chleb y wino. *RejPosWiecz*³ [97]v; *WujJud* 158 [2 r.]; ktory Sákráment Apoštołowie Chrześcijánom znác iž tu podawáli pod ofobą chlebá. *WujNT* [405].

W charakterystycznych połączeniach: chleb podawać (2), *Ciało Pańskie, napoj, oboję osobę, pokarm, sakrament* (4), *wino* (2); *chrześcijanom podawać, ciálu, kapłanom* (2).

Przen (10) : Iákie Pan ciáło podawa. *RejZwierc* 197v marg, Aaa4.

podawać komu, czemu (8): *RejAp* 16v; nic nam ten niewinny báránek nie łmákuie/ ktorego nam Bog Ociec podawa *RejPos* 159v, 86v marg, 87v; *RejPosWiecz*³ [97]v; á Duch śwíęty niewidomy podawa ono niewidome ciáło Páńfkíe ktore siedzi ná práwicy Bogá Oyczá niebiefkíego wierney á niewidomey dułzy oney *RejZwierc* 197v, 196v [2 r.].

W charakterystycznych połączeniach: podawać ciało (8), *krew* (3); *podawać duszy*.

3. *Obierać na urzqd, obsadzać urzqd* [w tym: *kogo* (7), *co* (5)] (12) : *KromRozm III* Kv; Ten [Nikolaus wtóry] wczýnił Synod/ ná ktorym wítáwił/ áby żadny láik ták Cefarz iáko ini śwíeccy nie mieli żadnego głófu podawać Papieżá. *BielKron* 177, 148v, 172v; gdy té mieysćá będą wákwác/ wedle łtátutów Królestwá náłżęgo będziemy ie podawać [secundum statuta Regni nostri conferenda *JanStat* 296]. *SarnStat* 81; *SkarKaz* 610a, b, 611b.

podawać komu, czemu (3): *StryjKron* 472; Ledwieć nam [Turek] y ták Króla nie podawa: Kto fye przypátrzy/ mála niedołtawa. *KochPieś* 38; *PaprUp* F2v.

podawać na kogo (1): więcey ten [urzędnik śwíeckí] dułze ich zábia/ niżli ten czárt y wilk ktorego ná nie podáie. *SkarKaz* 610a.

W charakterystycznych połączeniach: cesarstwa podawać, dobre urzędniki, gubernatory, krola (2), *papieża* (2), *urzędy*.

Szereg: »obierać i podawać« (1): Zborowłci tilko łami Krole obieraia/ á podawaia ye Koronie *PaprUp* F2v.

4. *Podporządkowywać, dawać we władanie; transmittere Cn* [w tym: *kogo* (6), *co* (19)] (25) :

podawać komu, czemu (16): Alye go poznała zyemya them obyczayem ze poczyanł zyemyą pomalv podawacz Cefarzowy *LibLeg* 6/190v; *BielKron* 240; *RejPos* 74v, 218v; Ale Witołd ták krotko odpowiedział Połłom koronnym/ ktorzy mu Krolestwo Połłskie pod łágełem podawáli *StryjKron* 562; *ActReg* 30, 31; *OrzJan* 17; *SkarKaz* 2b. Cf *Zwroty*, *W przen* »ręce podawać«.

W charakterystycznych połączeniach: krolestwa podawać, Krolestwo Polskie, krolowanie, księżą, miasta, państwa, poddane, posłuszeństwa, rejiment, scepra, wiarę, Wielkie Księstwo Litewskie, włość, wolność, wszystko, ziemię (2), *zwirzchności; cesarzowi podawać, inemu (komu)* (2), *innym narodom, Waszej Krolewskiej Miłości* (2).

Zwroty: »dobrowolnie [komu] podawać« (1): A ták nád tym łie młci cóć winien/ nie nád tymi cóć niewinni/ átoć ie dobrowolnie podawam. *RejZwierc* 135.

»podawać pod, w jurysdycyją« [w tym: *komu* (1), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (2): Imprimis księżą swoję szlachta podawają pod jurysdycyją biskupią *Diar* 54, 87.

»w moc podawać« [w tym: *komu* (3), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (5): Bowiem on iest bog ktory mnie włłfytko w moc podawa *LubPs* E2; *BielKron* 103v, 124v; *KochPs* 26; *SkarKaz* 610a.

»w opanowanie [czyje] podawać« (1): Przetożeśmy pokornie WKM Pana swego prosili, abyś nas WKM w takowe ich [księży] opanowanie nie tylko podawać nie raczył, ale owszem od nich bronił *Diar* 87.

»podawać pod władzę [czyją]« (1): Książ wielki wiele podawał pod władzę naszą *ActReg* 30.

»podawać na wolą [komu]« (1): Niech go [papieża] Pan Bog strzeże [...] á niech go nie podáie ná wolą nieprzyiaciołom iego. *LatHar* 180.

W przeni (4) : niepodawaycie wżeteczney Tureckiey chćiwości tę drogą wolność/ tę Rzeczpołpolitą *OrzJan* 17.

Zwrot: »podawać pod nogi [czyje]« (1): iż ci krolowie bráli y dziś biorą iednoştáyną rádę/ iednoştáyną myśl s tą beştą/ á podáwáią pod nogi iey krolowanie y zwirzchności swoie *RejAp* 145.

»w ręce, do ręki [komu] podawać« (1:1): tę ziemię gdyśmy mieczem náłzym brónili/ y tobie [królu *Zygmuncie*] w ręce podawáli/ namnieyśmy fie nie bali *OrzJan* 98; *SkarKaz* 610a.

Przeni [pod co] (1) :

Zwrot: »podawać pod posłuszeństwo« (1): Gdyż to czynią żwirzeta y beſtye ſrogie/ Złomiwſzy przyrodzenie/ podawáią rogi Pod ſłuſzne poſłuſzeństwo *RejWiz* 89.

a. *Poddawać* (2) : Pomorzanie poſłali z wielkimi dáry do krolewica podawáiąc zamek y wſzytko co ieſt ná nim *BielKron* 349v.

podawać komu (1): Zamki zátym ſłuſzebni królowi podáią *KochProp* 11.

5. *Powierzać człowieka innemu człowiekowi* (a. *Bogu*); *tradere* *Mącz*, *PolAnt*, *Vulg*, *Cn*; *derelinquere* *PolAnt*; *addicere*, *dare*, *dicere*, *mancipare* *Cn* [kogo, co] (34) :

podawać komu (3): *LibLeg* 11/108; Totum hominem tibi trado de manu in manum tuam istam, Pódam ci go tak nie zoſtawuýac ſobie żadnego práwa do niego. *Mącz* 209a. *Cf* *Zwrot*.

Zwrot: »w obronę [komu] podawać« (1): Nie wípominam wdow/ ktore práwo Boże y wſzelkie ine práwo w obronę zwirzchności podawáią *LeszczRzecz* A4.

a. *Wydawać* (31) :

podawać komu, czemu (żywotne) (8): ktore łázeki ſláchtá ſtároſtam podawać ma. *UstPraw* I4; *OrzJan* 20. *Cf* *podawać czemu do czego*; »podawać w moc«, »podawać w niewolą«, *W przeni* *Zwrot*.

podawać czemu (żywotne) *do czego* [= *na co*] (1): A ná koniec namázawſzy go [Marka św.] miodem/ y tłúſtą polewką polawſzy/ w koſzu wzgorę záwieſili/ pſzczołom go/ oſſom/ y robáctwu rozmaitemu do káſania y ſzczypánia podáiąc. *SkarŻyw* 274.

podawać do kogo, do czego (3): Tárgną fie ná was rękómá ſwymi/ y przeſładowác was będą/ podáiąc was do zgromádzenia y ciemnic *CzechRozm* 229, 248; *WujNT Luc* 21/12.

podawać na co (4): [W.K.M.] niepodaway dźiatki niewinné ná rzeż *OrzJan* 136, 20; *LatHar* 268, 581.

W charakterystycznych połączeniach: *podawać duszę, dźiatki, lud* (3), *łázeki, męſze* (2), *niewiaſty* (2); *głównikom podawać, ludziom, osom, pſzczołom, robáctwu, staroſtam, Żydom*; *podawać do boſznic, do kata, do zgromadzenia; na katowania podawać, na mękę, na poſmiech, na rzeż*.

Zwroty: »podawać w moc« [w tym: *komu* (1), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (2): *KochPs* 85; Ale znacznie iefzcie oświadcza fie Bog przez inższego Proroká mowiąc: iż lud fwoy podawał w moc pogáńfką zá trzy grzechy. *PowodPr* 69.

»podawać w, pod niewolą« = *addicere, dare vindicias secundum servitutum a. ab libertate in servitutum, dicere a. tradere in servitutum, mancipare Cn* [w tym: *komu* (1), *czyją* (1)] [szyk zmienny] (4:1): *RejZwierc* 188v; *CzechRozm* 119; poruřza ich Biřkupy y kořcioły/ ábo ie w niewolą podawáiąc/ ábo dopuřzczáiąc áby řpuřtořzáły. *WujNT* 844; Lecř kiedy ktora kráiná Chřeřćićáńfka [...] zgołá fie wybiłá z pořłufzeńřtwá Bogu y Kořćiołá oblubienice iego: tedy iá Pan Bog podawał pod wieczną niewolą Pogáńfką *PowodPr* 31, 30.

»podawać do więźnienia, ciemnice, klozy, w więźnienie« [w tym: *do więźnienia, do klozy* (1)] = *tradere in custodiam Vulg* [szyk zmienny] (6:1:1:1): *RejAp* 104; A gđzieby fie ktora řtroná vporna á niepořłufźna [...] pokazáłá/ y ná onym nieprzeřtawáłá: tedy táł/ nie do więźnienia/ nie do klozy/ nie do kátá/ áni iákiey pomřty ćieleřney one podáwáć máią/ ále po drugim y trzećim nápomínániu Szátánowi oddáć *CzechRozm* 248, 229, 232; bęđá was imáć/ y bęđá przeřładowáć/ podawáiąc do boźnic y więźnienia *WujNT Luc* 21/12, *Act* 8/3, 22/4, s. 512.

W przen (6) :

Zwrot: »podawać w ręce, do rąk« [w tym: *komu* (3), *czyje(-ich)* (3)] [szyk zmienny] (5:1): *LubPs* G3; tedy zálie źłostí broili przed tobą á przeto podawałéř ie w ręce nieprzyiáćiołom ich [*dereliquisti eos in manu inimicorum suorum*] *BudBib* 2.*Esdr* 9/28; oto ia podawam Fáráoná Chofrę krolá Micraimřkiego do rąk nieprzyiáćioł iego [*ego trado Parholi Chophrah ... in manum inimicorum eius*] *BudBib* *Ier* 44/30; *LatHar* 152; *PowodPr* 15; *SkarKaz* 312a.

Przen (4) :

podawać do czego [= *gdzie*] (1): *RejWiz* 117 *cf W porównaniu*.

podawać ku czemu (1): Słuchay káźdy źuřł Páná twego poćiechy/ że řmierć z iemy [*przyjaciółmi*] nas niepodawa ku řtráćeniu/ ále ku z chowániu *BiałKaz* D2v.

W porównaniu (1): Otoź duřżę niewinną z Máieřřtatu řwego/ Podawa iáko w řequeřřtr do ciáłá márnegó. *RejWiz* 117.

Zwroty: »podawać w niewolą [*czemu*]« (1): Lecř widzę inřzy zakon w członkách moich/ [...] ktory mię podawa w niewolą zakonowi grzechu [*et captivantem me in lege peccati*] *WujNT Rom* 7/23.

»podawać szatanowi« = *przeklinać* (1): Ktorego [*wszetecznika*] podáie řzátánowi. *WujNT* 1.*Cor* 5 *arg*.

6. Ukazywać, ujawniać; praebere Vulg [w tym: *kogo* (2), *co* (4)] (6) : *Oczko* 7; *SkarŻyw* 317; Lepřze więc bywa w polu Rycerřkie ćwiczenie/ Kiedy mąź ná się włóży źelázne nořzenie. Drzewo nieřie/ proporzec wiátr dobry podawa *BielRozm* 9.

podawać jakim (1): Snadź drugi Moncrius ieřł Kfiążę Britáńřkie/ Zacnieyřzym go podáią iego řpráwy páńřkie. *PaprPan* C2.

Zwroty: »podawać do siebie« (1): Ořławiony o iákie źłoczyńřřtwo/ gdy by řye przed kim zeznáł táł kędy ná řtronie nie v Sądu/ [...] tákowy podáie do řyebie źnáł niemáły ku męce. *GroicPorz* hh4.

»podawać wzorem [czego]« (1): Sámege siebie we wŕzytkim podaway wzorem [*teipsum praebe exemplum*] dobrych vczynkow *WujNT Tit 2/7*.

7. Doprowadzać do jakiegoś stanu, sytuacji; tradere Cn [kogo, co] (9) :

podawać na co (1): Przepuść Pánie/ przepuść ludowi twemu: á dziedzictwá twego niepodaway na háńbę *PowodPr 81*.

podawać w co (8): *LubPs O marg*; rycerftwá twego niepodaway proznowanie/ bo ftąd gnułność ná nie przyidzie *BielKron 258; BielSpr b3v; KochPs 110*; sám siebie w tákowe niebespieczeństhwo podáiefz/ żebyś y zdrowia y Krolestwá postrádał. *Phil K, I4; WujNT 556*. Cf *podawać do kogo w co*.

podawać do kogo w co (1): Potym ludzi sám w owey kráinie dość żywych/ Ktorzy wiedzą iáko fpraw pilnių poczciwych. Nie w tákich iákich mię tu ktoś w Polfće wdawał/ Y do ludzi w mierżoną ohidę podawał. *CzahTr K*.

8. Rodzić (31) :

a. O roślinach: rozrastać się, kwitnąć, dawać owoce; facere, ferre, germinare PolAnt [co] (30) : Przyrownawa Ieruzálem ku gáłázce winney/ która gdy ieft płodną y wino fwoie podawa/ wdzięczna ieft y pożyteczna człowiekowi *BibRadz Ez 15 arg*.

Zwroty: »podawać owoc« [szyk zmienny] (9): Boć ziemiá dobrowolnie owoc podawa [*fructum fert*] *BibRadz Mar 4/28; RejPos 4v, 186v [2 r.], 187, 204v; RejZwierc 52v; ArtKanc K6*.

»podawać z siebie« [szyk zmienny] (7): Oto dałem wam wŕzytko źiele/ kthore z siebie podawa náfienie [*herbam seminificantem semen*] ná ziemi *BibRadz Gen 1/29; [Królestwo Boże]* Tákoweć ieft iáko źiárno gorczyczne/ [...] gdy będzie wsiáne/ wŕchodzi/ y bywa więczłze nád ine iárzyny/ á podawa z siebie gáłęźie wielkie [*et facit ramos magnos*] *BibRadz Mar 4/32; RejPos 4v, 186v [2 r.], 187; RejZwierc 52v*.

Przen (19) :

podawać komu (10): *RejAp 173v*; ábychmy tey wiáry fwoiey podawali tobie wdzyęczne kwiatki cnotliwych fpraw krześciáńfkich fwoich. *RejPos 233, 60v, 61, 194, 207, 220, 251, 267; RejZwierc [193]*.

podawać z kogo, z czego (15): *RejAp 173v*; Podawayże też s tych zyamek nádanych tobie/ iáko tá lilia/ pomoc/ rátnok/ iáko lekárftwá potrzebuiącemu bliźniemu fwoiemu. *RejPos 220, 60v, 61, 251, 267*. Cf »z siebie podawać«.

Zwroty: »podawać owoc« [szyk zmienny] (12): *BibRadz Ez 15 arg, II 27b marg, 135d marg; RejAp 173v*; ieśliże iefczce kthemu będziefz podawála iemu wdzyęczne kwiateczki á przyjemne owoce s tych látoroflek fwoich wiernych thych/ iáko fłyfzyfz/ ftałości fwoich. *RejPos 267, 60v, 194, 204v, 207, 251; RejZwierc 41, 259v*.

»z siebie podawać« [szyk zmienny] (9): Boiaźń Páńfka ieft koroná mądrości/ która z siebie podawa ufpokoienie [*germinans pacem*] *BibRadz Eccli 1/16, Ez 15 arg, II 27b marg*; Pátrzayże iż cie Pan ftworzyć raczył iáko piękne drzewo/ kthoremu dał moc przyrodzenia iego/ áby s siebie wdzyęczny á obfity owoc podawało *RejPos 204v, 172, 173, 194; RejZwierc 41, 259v*.

b. O ludziach [kogo] (1) :

Zwroty: »potomstwo podawać« (1): To był twój dziad/ o Królu/ podobien orłowi/ Który prędkim piorunem służąc Iowiszowi/ Takié potomstwo ná świat/ iaki sam/ podawa *KochFrag* 43.

»na świat podawać« (1): *KochFrag* 43 *cf* »potomstwo podawać«.

9. *Wydzielać, być źródłem jakiegoś zjawiska fizycznego; diffundere* *Modrz [co]* (23) : Iako gdy wiele światła będą, więcej światło podawaia niż gdi światła jedna tam druga sama. *GlabGad* B5v; *RejPs* 68; *LubPs* dd2v; *Lilije/ Piwonije* też w swym rządzie stały/ Glanc nadobny czerwony z białym podawały. *RejWiz* 23v, 154v; *RejZwierc* B4v; przyczyn w nie Burztynu takiego co pokoił s niego czynią/ thedy kulą spory ogień podawa ná dachu. *BielSpr* 73v; iako światła/ dla swego oddalenia/ iest przyczyną zimną: nie zimno przywodząc/ ale ciepła nie podawaiać. *WujNT* 556.

podawać komu, czemu (7): *GlabGad* E2v; *RejWiz* 154v; *BibRadz* II 32b *marg*; iż światłość ma być postawiona wzgorę/ [...] iżby każdemu podawała promienie swoje *RejPos* 337, 220, 337; *BielSen* 5.

podawać od czego (2): Iż nam [gwiazdy] od swej piękności też blask podawaia. *RejWiz* 154v. *Cf* »podawać od siebie«.

podawać z czego (5): *KrowObr* A; Wonią mi wdzięczną z kwiecia ziemią podawała *BielSen* 5. *Cf* »podawać z siebie«.

podawać ku czemu (1): *POd Párnazem* [...] Łaká [...] leży: Którą zewsząd rozliczne drzewa otoczyły/ Podawaiać ku ziemi cień w gorąco miły. *KochFrag* 28.

W charakterystycznych połączeniach: blask podawać (3), *cień* (2), *ciepło, glanc, ogień, perfumy, promienie, światło(ść)* (4), *wonność (wonią)* (6).

Zwrot: »podawać od siebie, z siebie« [szyk zmienny] (1:1): wszędy piękne drzewa stały/ [...] Podawaiać od siebie rozliczne perfumy. *RejWiz* 24; *RejZwierc* 18.

Przen (4) : a nie tylko się rozmowami między ludźmi szyrzą [wady]/ ale sprofnością swoją szpetny zapach ze wsząd podawaia. *ModrzBaz* 40v.

podawać komu z czego (1): iżbyś mu podawał tę wdzięczną wonność s tych wdzięcznych kwiatków swoich *RejPos* 232v.

Zwrot: »podawać z siebie« [szyk zmienny] (2): niechay podawa s siebie [dusza twoja] wdzięczne wonności dobrych spraw swoich *RejPos* 220; *RejZwierc* 105v.

10. *Sprawiać, aby ktoś, coś znalazł(o) się gdzieś; wkładać, przemieszczać, wysyłać; dare* *Vulg* (15) : *podawać co* (3): *RejZwierc* 185; byś [...] nawiedził pod ziemne niewolne kraie/ Gdzie światła swych promieni nigdy nie podaje *KochPieś* 39. *Cf* *Zwrot*.

podawać dokąd (1): Dworzanie się też kręcą z różny s pieczonkami/ [...] Jeden tu v drugiego sobie wydzyeraiać/ Latiać po powietrzu/ a ná świat podaić. *RejWiz* 167v.

Zwrot: »podawać ziemi ciało« = *grzebać* (1): gdy podawał z ziemi ciało bliźniego swego/ [...] nie płacze nic *RejPos* 0004.

Przen (3) :

podawać co czemu dokąd (1): Lutni moią/ ty zemną: bo twe wdzięczne strony [...] troski nieuspione Prędkim wiatróm podaić za morze czerwone. *KochPieś* 40.

Zwrot: »podawać [co] w myśli, w serca [czyje]« = *dare in mentem a. in cordibus Vulg (1:1)*: Tenći ieft teftáment ktory poftánowie z nimi po onych dniách/ mowi Pan; Podáiąc práwá moje w fercá ich *WujNT Hebr 10/16, Hebr 8/10*.

a. *O ruchu gwiazdozbiorów na sklepieniu niebieskim: chować lub ukazywać (4) :*

podawać czego (1): z Niedźwiadkiem go [Kłęcznia] wftáie Połowicá: á Strzelec oštátká podáie. *KochPhaen 21*.

podawać co (3): Iednák nie wftytek [Woźnica] przy tym znáku z morzá wftáie/ Bo całego wfchód Bliźniát dopiéro podáie *KochPhaen 24*. *Cf podawać co dokąd*.

podawać co dokąd (2): Kożę [!] tedy ogništá/ y iéy drobne plemię Z głową/ z ręką/ y z grzbietem Woźniczym/ pod ziemię Kozorożec podáie. *KochPhaen 23, 24*.

b. *O głosie [co dokąd] (4) :*

Zwroty: »głos podawać« (1): Ktorzy fwiátem od morzá do morzá władáli/ Aż pod niebo fławy fwey głófy podawáli. *RejWiz 86v*.

»podawać w uszy, do uszu« [szyk zmienny] (2:1): [wiara bez miłości] ieft [...] iáko miedzyány brzęk/ kthory tylko iż fłuch podawa do wfzu náłznych *RejPos 307; RejPosRozpr b4v*; á pánny vczčiwe W wfzy ludzkie podáią piofnki ośobliwé. *KochPs 98*.

11. *Wyciągać, wysuwać; porrigere Mącz, Cn; dare, subicere Cn [w tym: co (7)] (9) :* Porriego, Rościągam/ Też podawam/ Podáyę. *Mącz 350d*.

podawać komu ku czemu (1): Panie nie tylko nogi/ ale ręce ij głowę/ ku vmyciu tobie podaię. *OpecŻyw 92*.

podawać ku komu, ku czemu (2): Będę cię chwalił [Panie]/ będę cię wyznawał/ Y ręce fwoie ku tobie podawał. *KochPs 90*. *Cf podać komu ku czemu*.

Przen (5) :

podawać do kogo (1): Serce/ ácz z káždey ftrony Obłokiem obtoczone/ Nikczemnych myśli: do ciebie podawam *GrabowSet Nv*.

Zwroty: »podawać rogi« (1): á gdy [Pożytek z Pochlebstwem] onego obaczá gdzye wołu/ Co iuż w to iárzmo/ lezye á podawa rogi/ Toć mu więc dodawáią iefzcze więtfzey trwogi. *RejWiz 40v*.

»[dokąd] skrzydła podawać« = *odlatywać (1):* Sen trofki widząc/ indziéy fkrzydła podáie. *KochPs 113*.

a) *W opisie gwiazdozbiorów noszących nazwę istot żywych (2) :* Leb złéy Hydry/ y Záiąc/ y Procion wftawa: A przednie nogi z morzá śwétny [!] pies podawa. *KochPhaen 21, 23*.

12. *Czynić; powodować, stwarzać; obicere, suggerere Modrz; dare, praestare JanStat [w tym: co (29)] (35) :* *ModrzBaz 56; GrabowSet D4v*; lubo [słońce] ráno wftáie/ Lubo ku wieczorowi prędkie biég podáie? *KochFrag 22*; która ftroná ku ośławieniu drugiéy ftrony nie będzie żadného podufczác/ ná to pozwálác/ áni pomocy y przychylności podáwać *SarnStat 1068, 867; SkarKaz 348a; GosłCast 27*.

podawać czego (5): Applaudo [...], Wefełę fie s kim/ Przipochebiam komu/ Podáyę potuchy/ Wefołości y dobrej myśli *Mącz 303c; RejPos 235*; Abowiem gniew thákiego człowieká álbo oná przyczyná do gniewu ktorey on podawa/ ieft iáko onego pfá ná łańcuchu *RejZwierc 81; SarnStat*

986; Nie czyni tego ó Páni/ przyaciołek twoich Słuchay/ gdyć podawaią tu zdrowych rad fwoich. *GosłCast* 63.

podawać komu, czemu (19): *Mącz* 303c; *RejAp* 156v; *RejPos* 220, 248, 318; *BielSat* G3v; *RejZwierc* 32v; Ták wiele sídeł y pobutek do nieczyŹtoŹci podawaią młodym ludziom *ModrzBaz* 53v; *Oczko* 3, 21; chwyć Źie zá tę pomoc ktorąć Bog podáie. *SkarŻyw* A4, 463; *NiemObr* 151; *ReszHoz* 136; *BielRozm* 5; *SarnStat* 986; *SkarKaz* 350a; *GosłCast* 63; Wízytcy/ wízytcy fercá nátrzeć nań [na lwa] nie máia/ Tylko mu z dáleká rány podawaią. *SzarzRyt* C2.

podawać do czego (1): A wízákoŹ nie thylko czytánia/ ále y rozmowy pocźciwe mogą niemáło ćwiczenia do rozumu podawać *RejZwierc* 15v.

W charakterystycznych połączeniach: *bieg podawać, consilia, ćwiczenie, materyjå do złoŹci, medyja, nadzieję* (2), *otuchę, pobudki, pochop, pomoc, przychylnoŹć, radę, rany, wota* (3), *wstęp, zgorŹenie, znak; podawać dobrej myŹli, obyczaja, podpomoŹenia, potrzeby, przyczyny, rad, wesołoŹci; ciału podawać, młodym ludziom, nieprzyjacielowi dusz, posłom, sobie* (2), *stworzeniu swemu*.

Zwroty: »podawać przykåd, na przykåd« [szyk zmienny] (2:2): *RejPos* 220, 318; w kåżdym rzemieŹle á ćwiczeniu obaczýć moŹemy/ Źe nád dobre przykådy nic nie bywa ŹkutećnieyŹzego: á tym więtfzy Źkuthek przynofzå/ im Źobie więcey ony wåŹå ktorzy tåkowe przykådy s Źiebie podawaiå. *RejPosWstaw* [41²]; Nie chwalić Pan tego/ Źe go zdrådził: ále opåtrznóŹ iego ná przykåd podáie/ Źe Źobie vmiał w potrzebie porådzić. *WujNT* 262.

»podawać z siebie« [szyk zmienny] (3): Nadobna obietnicå y pocyechå wiernym náuczycyelow/ ktorzy nie podáiać s Źiebie zgorŹenia/ pokoy koŹciołå Źwiętego miłuiå *LubPs* ccv *marg*; *RejPos* 318; *RejPosWstaw* [41²].

Przen (3) : LecŹ tyle mam Źwych bogow/ Ile náđzieiey/ Źådze podawaiy. *GrabowSet* G.

podawać komu (2): ktore [choroby] ciału mgłemu/ to w tę to w owę Źztychy podawaiå *RybGęŹli* D. Cf *podawać komu czego*.

podawać komu czego (1): Erigitur animus expectatione rerum bonarum, Podawa mi ferce yákiŹ dobrej náđzieye. *Mącz* 350c.

13. Naigrawać się, szydzić, obmawiać [kogo] (5) :

podawać komu (4): A ieŹli który kiedy náwiędzåć mię przyŹedł/ W ferce niechętné iådu názbierawŹy wyŹzedł/ Y podawał mię ludzióm *KochPs* 61. Cf »sobie podawać«.

Zwrot: »sobie, miedzy sobå podawać« [szyk zmienny] (3:1): *RejWiz* 40v; bęgå wízyŹcy Źniego dworowåć/ Źzydzić: áni mu nieborakowi pomoŹe to [...]/ iŹ w kunŹt wízytko bęgå obråćå: iåko pocźnå/ tåk go bęgå Źobie podawać *GórnDworz* M6; AzaŹ nieŹrogie práwo ná obleŹnikå/ ná pochlebnikå/ iŹ go ludzie miedzy Źobå podawaiå/ iåwnie z niego Źzydå *RejZwierc* 96; *ActReg* 14.

14. [Rzucać piłkę do kogoŹ:

podawać co komu: ZáŹię gracz dobry/ inåćzý podáie piłkę temu/ kto daleko od niego Źtoi *SenekaGórn* 85.

W przeciwstawieniu: »podawać ... odbijać«: piłká bięg Źwóy dobrze odpråwuie/ y trwa gra dłuŹo/ gdy miedzy podawåczem/ á odbiåczem tåka ieŹt miårå/ iŹ ten grzecznie podáie/ y tåmten rozumnie odbiia. *SenekaGórn* 84.]

15. Zwroty w różnych znaczeniach (52) :

»podawać czoło« = *stawiać opór* (2): Bes przeštánku ze wŕzyŕtkich dział ŕtrzełác około/ S tyłu/ s przodku tám y lám/ podawáiąc czoło. *BielSat* Nv [*idem*] *BielSjem* 36.

»drogę, drogi (G), szlak podawać« [*w tym: komu* (9), *do czego* (9), *czego* (1), *ku czemu* (1), *cum inf* (1), *aby* (3), *iż* (2)] = *dawać, wskazywać sposób; podsuwać pretekst; nastroczać okazję; skłaniać, nauczać; admonere, aperire fenestram, porrigere occasionem, praeberere, rationes tradere* *Modrz* [szyk zmienny] (14:4:1): Inaczey ieŕtli kto działa: tedy w łobie mocz przyrodzoną y liły mdli/ á tak podawa drogę ku richłemu zarażeniu lám fiebie od powietrza morowego *FalZioł* V 61v; Do cudzego ŕzlák podáye/ Kiedy ŕwego nie doŕtáie *BielKom* F3, B2v; do krolá przyiechał był Legat [...] chcąc tę bitwę rozwieść z Mołkwą podawáiąc tę drogę/ iż ia taką vgodę miedzy wámi wczýnię/ iż będą wŕzytki ŕzkody nágrózone *BielKron* 411, 400; *OrzQuin* A3; *RejPos* 72v [2 r.], 115v; *BiałKat* 91; *RejZwierc* 182; áby oná naywýżłza władności iego możność/ niepodawála mu przeŕtroney drogi przewódić/ á ná wet y broić cobykolwiek chciał. *ModrzBaz* 22v; Ktora tedy niewiáftá zá bieŕiádámi chodži/ [...] áza niepodawa drogi do tego/ áby lię kto o iey ŕtáteczność ŕtárał? *ModrzBaz* 55; trzeba im też podáwać drogę do obránia ŕędziow [*arbitrique aut iudices proponendi*]/ ktorziby te roznice pomiárkowáli. *ModrzBaz* 104, 7v, 129, 131v; *SkarŻyw* 582; *GostGospSieb* +2.

»podawać ducha Bogu« = *umierać* (1): ktorą [*naukę*] on zapyeczętował vŕty ŕwoiemi/ podawáiąc Duchá ŕwego Bogu Oyczu ŕwoiemu *RejPos* A6.

»podawać głos« [*w tym: z czego* (1), *skąd* (1)] = *wydawać głos lub dźwięk; dare in voce sua vocem* *PolAnt* [szyk zmienny] (4): *BibRadz* Ps 68/34; Iż nigdy dármo nie ryczy Lew ná puŕzczy/ á nigdy dármo nie podawa głófu z łóżyfká ŕwoiego. *RejPos* 197v; Tey fie tráby głos niefie ná ŕtrony rozliczne/ Podawáiąc od fiebie ony głófy ŕliczne. *RejZwierc* 120; *BielSpr* 45.

»lice na się podawać« = *demaskować się* (1): także wyráźnie á miánowicie tu lám ná lię lice podáie *CzechEp* 108.

»podawać w moc [*komu aby*]« = *zostawiać do czyjejs decyzji* (1): Agámenon powiedział [...] / iż on nigdy o to przełóżeńŕtwo nie proŕił/ tylko mu ie z dobrej woley dano/ podáiąc w moc wŕzytkim áby ie dáli komu chcą inemu *BielKron* 58.

»rękę (a. rączkę) [*komu*] podawać« [= *na powitanie, aby podtrzymać itp.*] [szyk zmienny] (5): Pán Iezus [...] żaluiätz placzu matuchny ŕweé milé/ rączkę iey podáwał/ daiätz iey w tym znatz/ iijżby od placzu przeŕtala *OpecŻyw* 22v; *RejPs* 39v; Wielkie owŕzeke przymuŕzenie do poŕŕuŕzeńŕtwa ná lud ŕwoy (*kust*) wkłádá (–) kláda zwierzchny Pan/ gdy [...] przykłádem ŕwym idźie przed wŕzytkiemi/ iákoby podawáiąc rękę [*manum porrigendo*] zá łobą idącym. *ModrzBaz* 23v; *SkarŻyw* 30, 510.

»podawać [*komu*] rękę« [*w tym: czego* (1), *do czego* (1), *na co* (1)] = *pomagać* [szyk zmienny] (9): *RejPs* 56v; ręki niedoŕthátecznemu y vbogiemu nie podawáli [*manum egeno et pauperi non porrigebant*]. *Leop Ez* 16/49; *BielKron* 126v; Ale ieŕli nam nie będyełz podawał miłóŕierney ręki rátkunku á wŕpomożenia twego/ [...] pewno fie nam bárziew ochynąc *RejPos* 245, 109v, 166, Ooo2; Chwyćze lię ręki ktorąc Chryŕtus [...] do pokuty podáie *SkarŻyw* 4; Vŕŕyŕz [*duszo*] głos Páńŕki łáŕkawy/ á opuść iuż ŕwieckie ŕpráwy/ iuż idź, á niechćiey więcey mięŕzkáć/ boć ręce ŕwe raczy podawać *ArtKanc* K12.

»[kogo] na sztych podawać« = *wytykać*: A by też dobrze takowy fię w czym iáko człowiek vniołł: nie iuż z tym po kolędzie biegáć/ y onego ná łztych podáwáć *PlutBBud Ov.*]

»tył, tyłu podawać« [w tym: *komu* (1)] = *uciekać*; *tergiversari Mącz*; *aufugere*, *avolare*, *commendare se a. mandare se fugae*, *conferre se a. dare se a. effundi a. penetrare se in fugam*, *conferre se a. conicere se a. dare se in pedes*, *diffugere*, *evolare*, *fugarn capere a. capessere a. consciscere sibi a. exsequi a. facere*, *fugere*, *occipitium et armos ostendere*, *perfugere*, *profugere*, *refugere*, *subterfugere*, *suffugere*, *terga dare a. vertere Cn* [szyk zmienny] (7:3): Nie zawżdy oni wygrawają, Drugdýć tyłu podawają *BierRozm 11*; *BielKron 308*; *PaprpPan Hh4*; *KochPhaen 22*; A ci co ztobą teraz przeštawáią/ Twéy łye fortunie/ nie tobie kłániáią: Skoro tá zniknie/ tył káždy podawa *KochPieś 35*; *KochProp 13*; *GrochKal 28*.

~ Szereg: »tył(u) podawać, (a, i) uciekać« [szyk 2:1] (3): Moy Pánie Boże/ co rzekę: widząc áno lud Ifráelfki nieprzyácielom łwym tył podáie á vćieka [*terga vertentem*]? *Leop Ios 7/8*; *Tergiversor*, *Idę wípák/ podáwam tyłu/ vciekam. Mącz 450a*; *SkarŻyw 559*. ~

** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : *Offero*, *Podáyę/ Okazuyę/ Ofiaruyę Mącz 123c, 316c*.

II. [pf *Dać wielu osobom* [czego *komu*]: drugich w więzienie pobrał i imienia u nich poodejmował i podawał ich swoim bojarom *StryjPoczqt 427.*]

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (3) : *Mącz 123c*; *Submissus – Podaię, łpułzczam. Calep [1019]a, 1079a*.

Synonimy: **I.1.a.** *tradować*; **b.α.** *obwieszczać, ogłaszać, publikować*; **c.** *proponować*; **d.** *głosić, nauczać, objawiać, obwieszczać, opowiadać, oznajmiać, postanawiać*; **2.** *przynosić, przywłaszcząć, udzielać*; **a.** *dedykować, ofiarować, przypisować*; **3.** *mianować, nominować, obierać, wzywać*; **5.a.** *skazować*; **6.** *ukazować*; **8.** *rodzić*; **11.** *wyciągać*; **12.** *czynić, działać, sprawiać*; **13.** *nagrawać się, naśmiewać się, szydzić, wyśmiewać się*.

Formacje współrdzenne cf DAĆ.

Cf **PODAWAJĄCY, PODAWANIE, PODAWANY**

KW, MM